

DEAF
CLIMATE
ACTION

Príručka a učebný plán

pre lektorov a mladých pracovníkov

Číslo projektu: KA220-YOU-E62FAB3C

Financované Európskou úniou. Uvedené názory a stanoviská sú však výlučne názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odzrkadľovať názory Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nenesú žiadnu zodpovednosť.

Co-funded by
the European Union

Obsah

Prístup Prístup	5
Holistické učenie	5
Čo chceme podporovať?	6
Ako podporovať kritické myslenie	6
Ako podporovať kompetencie budúcnosti.....	6
Ako podporovať politické konanie	7
Ako podporovať spoločnú činnosť.....	7
 Workshopy	 10
Informácie o workshopoch.....	10
Jazyk	11
Miestnosť / vybavenie.....	11
Icebreaker	14
Spätná väzba.....	15
Moderovanie.....	15
 Zmena klímy a katastrofy – Sociálna spravodlivosť –	 17
Zdravie životného prostredia	17
Udržateľná spotreba	21
Ochrana vody a našich prírodných zdrojov	25
Udržateľná energia	35
Politické opatrenia na ochranu klímy	39

Vážení používateľa tejto príručky!

Ste lektori alebo sa venujete práci s nepočujúcimi mladými ľuďmi?

Chceli by ste s mladými ľuďmi pracovať na téme klimatickej krízy a klimatických zmien?

Potom ste na správnom mieste!

O projekte

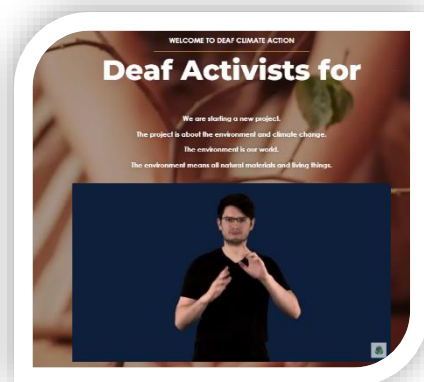
„Deaf Climate ACTion“ je projekt zameraný na ochranu klímy a životného prostredia.

Deaf Climate ACTion je projekt pre nepočujúcich aktivistov za klímu a inklúziu.

Pod pojmom ACTion rozumieme aj aktivizmus. Aktivizmus znamená, že ľudia chcú niečo zmeniť a zlepšiť. Preto ľudia spoločne alebo samostatne konajú v záujme zmeny a zlepšenia. Sú odhodlaní dosiahnuť zlepšenie a zmenu.

Informácie o projekte v posunkovom jazyku a všetky materiály nájdete na webovej stránke projektu <https://Deafclimateaction.eu/>

Fotocredits: © freepik.com

Spolupráca

Na tomto projekte spolupracovali nasledujúci partneri:

equalizent, Rakúsko | Turkoois, Holandsko | DeafStudio, Slovensko | signcoders, Maďarsko | EUDY (Európska únia nepočujúcich mladých ľudí, Brusel).

Všetci partneri majú rozsiahle skúsenosti s nepočujúcimi ľuďmi. Členovia tímu sú buď nepočujúci, alebo počujúci ľudia so znalosťou posunkového jazyka. Viac informácií o jednotlivých partneroch nájdete na webovej stránke projektu.

Pozadie – Program EÚ Green Competence

„GreenCom“ je rámcový program Európskej únie.

Zelená kompetencia znamená, že máte vedomosti o životnom prostredí a jeho ochrane. A že tiež myslíte a konáte spôsobom, ktorý je šetrný k životnému prostrediu.

Projekt Deaf Climate ACTION využíva obsah tohto rámca.

Viac informácií nájdete tu:

[GreenComp: the European sustainability competence framework - European Commission](#)

Ciel'ové skupiny

Téma ochrany klímy a životného prostredia sa týka nás všetkých. Ľudia so zdravotným postihnutím sú často zabúdaní. Existuje len málo materiálov, ktoré sú určené pre ľudí s odlišnými komunikačnými potrebami. Týmto projektom to chceme zmeniť.

Projekt Deaf Climate ACTion bol vyvinutý v spolupráci s nepočujúcimi adolescentmi a nepočujúcimi dospelými. Informácie poskytujeme v jednoduchom jazyku a v posunkovom jazyku. Používame tiež veľa obrázkov.

Cvičenia a materiály sú určené pre:

- ľudí, ktorí pracujú s mladými ľuďmi
- nepočujúcich adolescentov
- všetkých, ktorí uprednostňujú čítanie v jednoduchom jazyku

Prístup | Prístup

Holistické učenie

- Učenie prostredníctvom zrozumiteľných informácií.
- Učenie prostredníctvom skúseností.
- Učenie prostredníctvom osobných experimentov.
- Učenie prostredníctvom výmeny s ostatnými.
- Učenie prostredníctvom činnosti

Kombinované vzdelávanie

Náš prístup je tiež kombinované vzdelávanie.

Kombinované vzdelávanie znamená, že mladí nepočujúci ľudia sa môžu učiť v kombinovanej forme online a samostatne alebo v prítomnosti spolu s lektormi / mladými pracovníkmi.

Čo chceme podporovať?

- kritické myslenie
- budúce kompetencie (učenie sa a výučba budúcnosti)
- politické konanie
- spoločné konanie
- vlastné konanie

Ako podporovať kritické myslenie

- Samostatne vyhľadávať, hodnotiť a overovať informácie
- Posilňovať mladých ľudí, aby si vytvárali a prezentovali vlastné názory
- Byť schopný komunikovať s ostatnými
- Byť schopný premýšľať o osobnom, kultúrnom a sociálnom pozadí

Ako podporovať kompetencie budúcnosti

- Naučiť sa rozlišovať medzi krátkodobým, strednodobým a dlhodobým
- Pochopiť súvislosti medzi minulosťou, prítomnosťou a budúcnosťou
- Pochopiť príležitosti, obmedzenia a riziká a klasifikovať ich v čase
- Prevziať zodpovednosť za svoje vlastné činy – teraz a v budúcnosti
- Podporovať súdržnosť ľudí budúcnosti (Ako chcem žiť? Ako chcem, aby ľudia mohli žiť v budúcnosti?)

Ako podporovať politické konanie

- Chápať politiku ako konanie a možnosť konania
- Poznať politické inštitúcie v oblasti ochrany klímy a udržateľnosti
- Chápať politickú zodpovednosť
- Podporovať výmenu s politickými predstaviteľmi
- Uvedomiť si, že vlastný názor je súčasťou politiky

Ako podporovať spoločnú činnosť

- Zažiť silu skupiny
- Naučiť sa rešpektovať názory druhých
- Naučiť sa učiť sa a vzájomne sa rozumieť
- Naučiť sa vytvárať komunitu
- Naučiť sa, ako všetci členovia skupiny môžu dobre spolupracovať a ako môžu v skupine zastávať rôzne úlohy

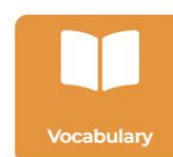
Ako propagovať svoje vlastné aktivity

- Naučiť sa rozpoznať svoj vlastný potenciál
- Uvedomiť si svoju vlastnú zodpovednosť
- Príklad: udržateľný životný štýl, triedenie odpadu
- Uvedomiť si, že svoje konanie má vplyv na ostatných
- Odvážať sa začať svoje vlastné aktivity
- Odvážať sa hľadať výmenu s ostatnými

Témy, obsah a materiály

Deaf Climate ACTION vyvinula rad materiálov, ktoré možno použiť pri práci s mladými nepočujúcimi ľuďmi.

- ✓ 20 videonávodov v posunkovom jazyku
- ✓ Dotazník o uhlíkovej stope v posunkovom jazyku
- ✓ Slovník dôležitých pojmov v posunkovom jazyku
- ✓ a prepisy v ľahko čitateľnej forme
- ✓ Učebný plán s materiálmi
- ✓ (Powerpointové prezentácie a pracovné listy)

Učebné osnovy s 5 témami

Č.	Tematické oblasti
1	Zmena klímy a sociálna spravodlivosť
2	Udržateľné spotrebiteľské správanie, stravovacie návyky
3	Ochrana vody a prírodných zdrojov
4	Udržateľná energia
5	Politické opatrenia v oblasti klimateckej politiky

Návodné videá – 10 tém (2 videá na tému)

Č.	Téma – Obsah
1	Deň prekročenia kapacity Zeme
2	Klimatická spravodlivosť
3	3R – Redukovať – Opätovne používať – Recyklovať
4	Mikroplasty
5	Rýchla móda
6	Udržateľná energia, úspora energie
7	Zdravie životného prostredia
8	Európsky zelený dohovor
9	Civilná ochrana
10	Ochrana vody

Workshopy

Pre 5 tém sme pripravili workshopy, ktoré môžete realizovať s nepočujúcimi mladými ľuďmi.

Na workshopoch môžete všetky materiály inštalovať online aj offline.

Workshopy umožňujú

- § praktické uplatnenie
- § a podporujú spoluprácu medzi
- mladými ľuďmi.

Séria workshopov je našim návrhom.

Môžete tiež vytvoriť ďalšie workshopy s použitím týchto materiálov..

Informácie o workshopoch

Trvanie:

Každý workshop je naplánovaný na 6 hodín.

Odporúčanie pre časový harmonogram:

09:00 – 12:00	Informácie a podnety týkajúce sa obsahu
12:00 – 13:00	Obedná prestávka
13:00 – 16:00	Akcia, praktická práca

Jazyk

Pre nepočujúcich mladých ľudí je samozrejme najlepšie, ak je celý workshop vedený v posunkovom jazyku.

Použitie vizuálnych materiálov tiež podporuje pochopenie zložitých tém.

To platí pre nás všetkých.

Ak vy sami ako mladí pracovníci neovládate posunkový jazyk alebo ho neovládate dostatočne dobre, je dôležité, aby boli prítomní tlmočníci posunkového jazyka.

Miestnosť / vybavenie

Na workshopy je potrebná dostatočne veľká miestnosť!

Workshopy sú rozdelené na informačnú časť (ranná sekcia) a aktívnu časť venovanú projektovej práci (popoludňajšia sekcia). Podrobné informácie nájdete v učebnom pláne.

Technické vybavenie:

Tabuľa alebo projektor

Notebook

Ak je k dispozícii: Tablety pre e-learning

TIP: E-learning je možné realizovať aj na mobilných telefónoch účastníkov.

Materiál:

Flipchart

Moderátorské karty

Papier A4

Pero

Lepiace bodky (rôzne farby)

Nožnice

Lepidlo, lepiaca páska

Metódy

Metódy	Popis
Plenárne zasadnutie – Diskusie	Plenárne zasadnutie znamená, že VŠETCI účastníci sú spolu. Na plenárnom zasadnutí si VŠETCI môžu vymieňať nápady. ▪ Riešenie nápadov a skúseností účastníkov ▪ Spoločné riešenie úloh
Vzdelávanie prostredníctvom videí	▪ Použitie video nástrojov, ▪ na sprostredkovanie základného obsahu v posunkovom jazyku ▪ Výhoda: Pozastaviť a pozrieť si znovu
Samostatné vzdelávanie	Aktivity a pracovné úlohy podporujú nezávislosť a umožňujú uplatňovanie nadobudnutých vedomostí Aktivity a pracovné úlohy podporujú nezávislosť a umožňujú uplatňovanie nadobudnutých vedomostí
Skupinové cvičenia	Vytvorenie skupín pre individuálne cvičenia. ▪ Vytvorenie skupín umožňuje menšie skupiny, napr. vytvorenie skupín s maximálne 4 alebo 2 osobami. ▪ Na konci cvičení si skupiny môžu navzájom ukázať svoje výsledky.
Individuálna práca	▪ Každý sa zaoberá témou sám. ▪ Individuálna práca je veľmi vhodná na sebareflexiu. ▪ Každý sa zaoberá otázkou: Čo to má spoločné so mnou osobne?
Praktické cvičenia	▪ Prostredníctvom praktických cvičení sa mladí ľudia naučia, aký vzťah majú jednotlivé témy a obsahy k ich každodennému životu a ich životom. ▪ Praktické cvičenia upevňujú vedomosti.

Hranie rolí	Simulácia reálnych scenárov Účastníci sa môžu vžiť do role iných ľudí. Zabezpečte, aby scenáre obsahovali skúsenosti relevantné pre mladých nepočujúcich ľudí. Poskytnite rekvizity alebo vizuálne pomôcky na podporu rolových hier. Venujte čas príprave a spätnej väzbe.
Vzdelávacie cesty	Účastníci prichádzajú do kontaktu s realitou, takže si určité veci lepšie zapamätajú a môžu ich uplatniť v praxi.
Vzdelávacie stanice	Prostredníctvom vzdelávacích staníc môžu mladí ľudia pracovať v malých skupinách. Na konci si mladí ľudia navzájom ukážu, čo vo svojej skupine vytvorili.
Medzigeneračné vzdelávanie mladí a starí	Mladí a starší ľudia sa učia spoločne. Vymieňajú si svoje skúsenosti. Pre mladších ľudí je zaujímavé, ako to bolo kedysi alebo čo je dôležité pre starších ľudí. Pre starších ľudí je zaujímavé vidieť, ako mladí ľudia premýšľajú o ochrane klímy a čo je dôležité pre mladších ľudí. Budúcnosť sa diskutuje spoločne v skupine.

Icebreaker

Príklad 1: Brainstorming – prvá asociácia

Brain·storming " KLÍMA·ZMENY"

Najprv sa účastníci predstavia svojím menom alebo svojím posunkovým menom. Následne každý postupne vyjadrí pomocou posunkov slovo, ktoré mu ako prvé napadne, napríklad globálne otepľovanie, znečistenie ovzdušia, energia a podobne.

Príklad 2: Výrazy tváre očami

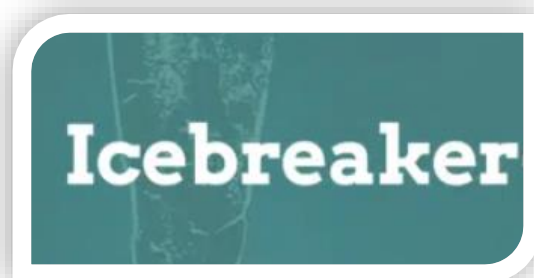
Pravidlá:

Žmurknutie ľavým okom = sedieť

Žmurknutie pravým okom = stáť

Zdvihnutie obočia = ruky hore

Stiahnutie obočia = ruky do strán

Každý účastník sa predstaví menom/posunkovým menom a urobí výraz tváre očami.

Príklad 3: Očný kontakt

Účastníci sa pohybujú po miestnosti. Účastník hľadá dlhší očný kontakt s inou osobou. Predstavia sa navzájom. Rozcvička končí, keď sa všetci navzájom predstavili. Nakoniec jedna osoba predstaví inú osobu menom/posunkovým menom.

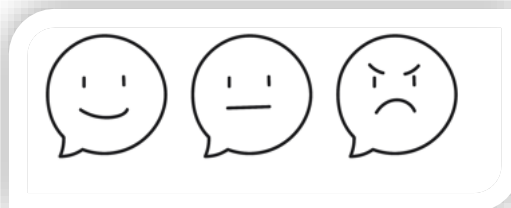
Príklad 4: Hľadanie skupín

Všetci sa pohybujú po miestnosti. Vedúci vyvolá číslo. Teraz sa musia vytvoriť skupiny s presne týmto počtom ľudí. Variácia: skupiny sa vytvárajú podľa rovnakej veľkosti topánok, rovnakej farby ponožiek, rovnakej farby očí.

Spätná väzba

Na konci každého workshopu uskutočňujeme kolo spätnej väzby.

1. prostredníctvom dotazníka
2. prostredníctvom otvoreného kola

Moderovanie

V rámci workshopov ste moderátorom.

- Zabezpečte, aby bol cieľ jasný (orientácia).
- Zabezpečte, aby sa aktívne zapojili VŠETCI (každý mladý človek by mal mať možnosť zapojiť sa. Niektorí sú veľmi otvorení, iní sú na začiatku skôr plachí. Zabezpečte, aby každý teenager mal dostatok pozornosti, času a priestoru.
- Zabezpečte, aby všetko prebiehalo hladko.

Na začiatku ukážte plán dňa, aby sa mladí ľudia mohli dobre pripraviť.

- Ponúknite mladým ľuďom veľa príležitostí na zdieľanie svojich skúseností a vedomostí.
- Pre výmenné kola: Zapište kľúčové slová na flipchart. Ak je to možné, nakreslite aj obrázok.
- Ponúknite mladým ľuďom dostatok času na to, aby si utvorili vlastný názor.
- Používajte veľa príkladov z každodenného života mladých ľudí.

Učebný plán – 5 modulov

Č.	Téma	doplňujúce materiály (prezentácie v programe PowerPoint)
1	Zmena klímy a sociálna spravodlivosť	PPT 1
2	Udržateľné spotrebiteľské správanie	PPT 2
3	Ochrana vody a prírodných zdrojov	PPT 3.1 a PPT 3.2
4	Udržateľná energia	PPT 4
5	Politické opatrenia v oblasti klimateckej politiky	PPT 5

Učebný plán 1

Zmena klímy a katastrofy – Sociálna spravodlivosť – Zdravie životného prostredia

Tento učebný plán poskytuje vedomosti a aktivity v nasledujúcich oblastiach:

- Základy klímy a zmeny klímy
- Prírodné katastrofy
- Klimatická spravodlivosť
- Zdravie životného prostredia

Ciele vzdelávania

Kritické myslenie	Porozumieť vplyvu klimatických zmien na rôzne komunity. - lokálny (= viazaný na miesto) Príklad: v krajine, v meste - Globálny (= celosvetový)
Spoločné konanie	Spoločne premýšľať o riešeniach: Čo môžeme urobiť proti nespravodlivosti? Príklad: Presídlenie po prírodných katastrofách
Vlastné konanie	Čím môžete prispieť vy sami? Príklad: Dobrovoľníctvo, darcovstvo, osobné celodenné uvedomenie si problému
Udržateľné plánovanie budúcnosti	Spoločná úvaha o opatreniach, ktoré zvýšia odolnosť komunit voči klimatickým katastrofám. Reflexia o vašom osobnom zdravotnom stave.
Politické konanie	Výmena a diskusia, projekt ACTION

Workshop - Informácie

Ráno (09:00 – 12:00)

Minúty	Forma	Krok za krokom	Materiály
10	skupina	Rozcvičenie	pozri príklady v príručke
150	prednášky videá individuálna práca skupinová práca prezentácie účastníci	Program dňa Klima (základy) Zmena klímy (vedecké základy) Katastrofy Sociálna spravodlivosť Zdravie životného prostredia	PPT 1
20	2 krátke prestávky	2 prestávky po 10 minút KEDY: v závislosti od koncentrácie	

Popoludnie (13:00 – 16:00)

Socha pre sociálne a zdravé prostredie

Vytvorenie 2 skupín

Každá skupina vytvorí sochu.

Socha má odrážať obsah dopoludňajšieho programu.

Je to o klíme, spravodlivosti, katastrofách
a zdravom životnom prostredí.

Materiály:

Lepidlo, šnúry, kartón, nožnice, prázdne krabice atď.
Materiály z vonku (kamene, konáre, listy, odpadky...)

Predtým, ako účastníci začnú,
dostanú informácie o tom, ako vyzerá projektový
plán:

1. Zozbierajte nápady
2. Spoločne sa rozhodnite, ako by mala socha vyzeráť
3. Rozdelenie práce a pracovný plán:
KTO ČO ROBÍ (rozdelenie úloh)

Mladí pracovníci budú pomáhať
len na žiadosť účastníkov.

Učebný plán 2

Udržateľná spotreba

Tento učebný plán poskytuje vedomosti a aktivity v nasledujúcich oblastiach:

- Reflexia o udržateľnom stravovaní a spotrebe
- Uvedomte si svoje vlastné spotrebiteľské správanie

Ciele vzdelávania

Kritické myslenie	Správanie spotrebiteľov so zameraním na rýchlu módu a znečistenie mikroplastikami.
Spoločné konanie	Realizácia kampane na zvyšovanie povedomia s cieľom podporiť udržateľné spotrebiteľské návyky
Vlastné konanie	Aké je moje vlastné spotrebiteľské správanie? Čo chcem zmeniť? Čo môžem zmeniť? Plán: SKUTOČNÉ A CIEĽOVÉ
Udržateľné plánovanie budúcnosti	Výmena názorov o spotrebiteľských návykoch. Znižovanie odpadu a recyklácia · hospodárstvo
Politické konanie	Výmena a diskusia, projekt ACTION

Workshop - Informácia

Ráno (09:00 – 12:00)

Minúty	Forma	Krok za krokom	Materiály
10	Skupina	Rozcvička Krátka reflexia a opakovanie WS 1 (tu je najlepšie opäť diskutovať o sochách, čo tu vidíme?)	pozrite si príklady rozcvičiek alebo svoje vlastné nápady
150	prednáška videá skupinová práca individuálna práca prezentácia diskusia	Prezentácia programu dňa Potraviny – stravovanie Potravinový odpad Od farmy po vidličku Uhlíková stopa – TEST Oblečenie – rýchla móda – pomalá móda 3R (redukuj, znovu použij, recykluj)	PPT 2
20	2 krátke prestávky	2 prestávky po 10 minút KEDY: Rozhodnutie ÁNO, v závislosti od koncentrácie	

Popoludnie (13:00 – 16:00)

Recyklačný workshop – vytvoríme textilnú potlač Deaf ClimACT

Materiály:

Staré tričká od účastníkov

Tlačová farba (ECO)

Maskovací papier

Nožnice

Ceruzky

Lepenka Papier (na šablónu)

Každý účastník vytvorí šablónu podľa vlastnej predstavy.
Potom sa tričká potlačia.

Cieľ:

Tieto tričká sú viditeľným znakom pre každodenné použitie.

Lektori vysvetľujú, ako ľahko vytvoriť šablóny:

Tip: vyčistite línie, vyčistite prvky, najskôr vystrihnite šablónu na papieri

Učebný plán 3

Ochrana vody a našich prírodných zdrojov

Tento učebný plán poskytuje vedomosti a aktivity v nasledujúcich oblastiach:

- Ako chrániť vodu
- Ako zodpovedne využívať a chrániť prírodné zdroje

Ciele vzdelávania

Kritické myslenie	Analyzujte, ako nadmerné využívanie vodných zdrojov prispieva k vyčerpaniu životného prostredia a k Dňu prekročenia kapacity Zeme.
Spoločné konanie	Pracujte v tímoch na vypracovaní akčného plánu na zníženie spotreby vody v škole alebo v komunite.
Vlastné konanie	Určite osobné opatrenia na úsporu vody, ako napríklad kratšie sprchovanie alebo zber dažďovej vody.
Udržateľnosť	Vypracovať regionálne politiky pre udržateľné hospodárenie s vodou a jej ochranu.
Politické konanie	Preskúmajte, ako môžu národné a medzinárodné politiky chrániť vodné zdroje.

Workshop – Informácie

Ranné zasadnutie (09:00 – 12:00)

Minúty	Nastavenie Metódy	Spracovanie Krok za krokom	Materiály
10	skupina	Privítanie a rozcvičenie	pozrite si príklady rozcvičiek v príručke alebo realizujte svoje vlastné nápady
5	prezentácia	Prezentácia programu dňa	Flipchart s obsahom dňa alebo PPT3
20	video diskusia otvorené otázky	Úvod: Ochrana vody a mikroplasty	Webová stránka DCA
125	prezentácia skupinová práca diskusia individuálna práca kvíz	Prednášky a cvičenia - Nedostatok vody - Znečistenie vody - Šetrenie vodou v každodennom živote - Akcia a kvíz - Plastový odpad v oceánoch - Mikroplasty – čo to je? - Akcia a kvíz - Záver	PPT 3.1 – Ochrana vody PPT 3.2 – Mikroplasty
20	Prestávky	2 prestávky po 10 minút (KEDY: rozhodnutie lektorov, v závislosti od koncentrácie účastníkov)	

Popoludňajšie zasadnutie (13:00 – 16:00))

1. Voliteľné: Moja voda – plán inteligentného mesta

Navrhňte udržateľné mesto, ktoré chráni vodné zdroje a zabraňuje znečisteniu (vrátane mikroplastov).

Vašou úlohou je postaviť modelové mesto a ukázať:

1. Ako mesto získava čistú vodu (zdroje: rieka, studňa, dažďová voda, čistička odpadových vôd).
2. Ako chrániť vodu (napr. čistenie odpadových vôd, pravidlá pre priemysel, zelené parky filtrujúce dažďovú vodu, žiadny odpad v riekach).
3. Ako znížiť množstvo mikroplastov (príklady: menej plastových fliaš, stanice na doplňovanie, informačné plagáty o praní syntetického oblečenia, recyklačné koše).
4. Ako informovať občanov o ochrane vody a nebezpečenstvách mikroplastov (kampane, plagáty v školách, letáky, sociálne médiá, nálepky v blízkosti fontán).

Kroky aktivity

1. Brainstorming (20 – 30 min)

- Malé skupiny diskutujú:
 - Odkiaľ pochádza voda v ich meste?
 - Ako je znečistená?
 - Odkiaľ pochádzajú mikroplasty?
- Zozbierajte nápady na flipcharte.

2. Stavba mesta (60 – 70 min)

- Každá skupina stavia časť modelového mesta:
 - Obytná zóna (zber dažďovej vody, úsporné toalety).
 - Park/rieka (čistá voda, zvieratá, tabule „Neodhadzujte odpadky”).
 - Priemysel (filtračné systémy, menej plastových obalov).
 - Školy/nemocnice (nástenky s osvetovými plagátmi, stanice na dopĺňovanie vody).

3. Osvetová kampaň (30 – 45 min)

- Skupiny vytvoria plagáty, letáky alebo informačné tabule pre svoje mesto:
 - “Šetríte vodou – každá kvapka sa počíta!”
 - “Povedzte NIE mikroplastom!”
 - “Doplňte, nevyhadzujte.”

4. Prezentácia (20 – 30 min)

- Každá skupina predstaví svoju časť mesta a vysvetlí:
 - Ako chránia vodu.
 - Aké opatrenia znižujú množstvo mikroplastov.
 - Ako sú informovaní občania.

Materiály:

- Prázdne krabice (budovy, továrne, vodné veže)
- Flipchartový papier, farebné perá, lepidlo
- Modrý papier alebo stuhy (rieky, jazerá)
- Prírodné materiály (kamene, tráva, piesok)
- Staré plastové obaly, slamky, fľaše (na znázornenie znečistenia mikroplastmi – neskôr sa však zozbierajú a roztriedia na „recykláciu“)
- Krabica s obrázkami (mikroplasty, čistá rieka, vodný filter, stanice na doplňovanie)

Ciele vzdelávania:

- Pochopiť dôležitosť ochrany vody v mestskom živote.
- Rozpoznať zdroje a riziká mikroplastov v každodennom živote.
- Cvičiť kreatívne riešenie problémov prostredníctvom navrhovania udržateľného mesta.
- Naučiť sa, ako informovať a motivovať ostatných k ekologickým činnostiam.

2. Voliteľné: Misia: Strážcovia vody

Priebeh aktivity

Začiatok (15 – 20 min)

Facilitátor predstaví:

- Prečo je voda vzácna.
- Čo sú mikroplasty a odkiaľ pochádzajú (oblečenie, kozmetika, obaly atď.).
- Vysvetlite, že tímy budú plniť úlohy, aby zachránili vodu vo svojom meste.

Výzvy týkajúce sa vody (90 min)

Tímy striedajú 3 stanice, z ktorých každá obsahuje praktickú úlohu:

1. Úloha „Zdroj“:

- Postavte jednoduchý model systému čistej vody (rieka → vodáreň → vodovodný kohútik).
- Potom facilitátori pridajú „znečistenie“ (farebné kúsky papiera, trblietky ako mikroplasty).
- Tímy musia prísť na to, ako zabrániť znečisteniu systému (filtre, osvetové kampane, pravidlá).

Detektív mikroplastov:

- Tímy analyzujú „vzorky“ (priehľadné fľaše naplnené vodou + trblietky/plastové kúsky).

- Brainstorming:
 - Odkiaľ pochádzajú tieto mikroplasty?
 - Aké riešenia môžu ich množstvo znížiť? (pranie tašiek, vyhýbanie sa rýchlej móde, dopĺňanie fliaš, zákaz kozmetiky s mikroguličkami).
- Vytvorí krátky informačný plagát (napr. „5 tipov, ako zastaviť mikroplasty“).

Osvetová kampaň Jam:

- Tímy navrhnu kreatívnu akciu:
 - Kampaň na sociálnych médiách (#NoMicroplastics).
 - Návrh pouličného umenia (nástené maľby v blízkosti riek)
 - Flashmob / krátke video / slogan pre školy.
- Nakreslia alebo zahrajú svoju kampaň.

Zhromaždenie strážcov vody (30 – 45 min)

Všetky tímy sa zídu.

- Každý tím predstaví svoje výsledky (filtračný systém, plagát, nápad na kampaň)
- Together Spoločne „uzavrú“ Chartu strážcov vody – 5 konkrétnych pravidiel, ktoré sa všetci zaviazu dodržiavať (napr. dopĺňať fľaše, prať oblečenie menej často, nehádzať odpadky do riek).

Materiály

- Priehľadné fľaše/poháre s vodou

- Trblietky, malé plastové kúsky, papierové konfety (ako „mikroplasty“)
- Flipchartový papier, fixky, lepidlo
- Kartón na stavbu modelov (filtry, rieky, rúry)
- Časopisy/noviny (na vystrihovanie a nalepovanie na plagáty)
- Nálepky / farebná páska

Ciele vzdelávania:

- Ukázať, ako ľahko sa voda znečisťuje a ako ťažké je ju vyčistiť.
- Pochopiť, odkiaľ sa v každodennom živote berú mikroplasty.
- Cvičiť tímovú prácu, kreativitu a kritické myslenie.
- Posilniť mladých ľudí, aby boli ambasádormi ochrany vody.

Učebný plán 4

Udržateľná energia

V tomto kurikule získate informácie o:

- -Spotrebe energie
- -Úsporách energie
- Zvýšení povedomia o vlastnom správaní v oblasti spotreby energie

Ciele vzdelávania

Kritické myslenie	Posúdenie environmentálnych a sociálnych vplyvov rôznych zdrojov energie
Spoločné konanie	Spoločné vytvorenie energetického plánu pre „klimaticky neutrálnu“ štvrť (mesto)
Vlastné konanie	Moje možnosti zníženia osobnej spotreby energie?
Udržateľnosť	Príklady: Vypínanie spotrebičov alebo používanie zelenej elektriny
Politické konanie	Vypracovanie dlhodobého plánu pre mesto alebo región na prechod na udržateľnú energiu

Workshop - Informácie

Ranné zasadnutie (09:00 – 12:00)

Minúty	Nastavenie Metódy	Spracovanie Krok za krokom	Materiály
10	skupina	Privítanie a rozcvička	pozrite si príklady rozcvičiek v príručke alebo realizujte svoje vlastné nápady
5	prezentácia	Prezentácia programu dňa	Flipchart s obsahom dňa alebo PPT4
20	video diskusia otvorené otázky	Úvod: Úspora energie	Webová stránka DCA
125	prezentácia skupinová práca diskusia individuálna práca kvíz	Prednášky a cvičenia ➤ Formy energie ➤ Ako funguje energia? ➤ Zelená energia ➤ Využitie energie (spoločnosť a jednotlivci) ➤ Spotreba energie ➤ Úspora energie ➤ Reflexia: Výpadok prúdu ➤ Záver	PPT 4
20	Prestávky	2 prestávky po 10 minút (KEDY: rozhodnutie lektorov v závislosti od koncentrácie účastníkov)	

Popoludňajšie zasadnutie (13:00 – 16:00))

Môj energetický plán pre mesto

Plánujete dodávky energie
do mesta, v ktorom žijete.

Postavíte modelové mesto a ukážete

1. ako zásobovať vaše mesto energiou
2. ako informovať obyvateľov o úsporách energie (napr. informačné letáky v domoch alebo v metre).

Vo vašom modelovom meste sa nachádzajú: nemocnica, mnoho obytných budov, parky, školy atď.

Ako vyzerá panoráma mesta? Napr. domy so solárnymi panelmi, ulice so stromami, elektrické autá ...

Materiál:

prázdne škatule
flipchartový papier, perá (farebné), lepidlo
prírodné materiály (napr. tráva, listy)
škatuľa s obrázkami

Učebný plán 5

Politické opatrenia na ochranu klímy

Tento učebný plán poskytuje vedomosti a aktivity týkajúce sa:

- Čo je to obhajoba klímy?
- The Hlavná príčina zmeny klímy
- Vplyvy zmeny klímy
- Spolupráca / individuálne konanie
- Budúce udržateľné plánovanie
- Politické opatrenia

Ciele vzdelávania

Podporné témy: Zdravie životného prostredia, Deň prekročenia kapacity Zeme, Katastrofy spôsobené zmenou klímy

- **Kritické myslenie:** Preskúmajte prekážky efektívnej klimatickej politiky, ako sú lobing, dezinformácie a nedostatočné verejné povedomie.
- **Spoločné konanie:** Pracujte v tímoch na návrhu kampane vedenou mládežou, ktorá sa zaoberá konkrétnou klimatickou otázkou, ako je zníženie spotreby energie alebo zákaz mikroplastov.
- **Individuálne konanie:** Identifikujte spôsoby, ako ovplyvniť klimatickú politiku, napríklad písaním miestnym zástupcom, organizovaním petícií alebo využívaním sociálnych médií na zvyšovanie povedomia.
- **Budúce udržateľné plánovanie:** Vytvorte plán dlhodobého zapojenia mládeže do klimatických opatrení s dôrazom na miestne a národné iniciatívy.
- **Politika:** Naučte sa, ako sa zapájať do politických systémov, napríklad účasťou na zasadnutiach zastupiteľstva, zapojením sa do klimatických protestov alebo presadzovaním zmien prostredníctvom zavedených organizácií, ako sú Fridays for Future alebo Greenpeace.

Workshop – Informácie

Ranné zasadnutie (09:00 – 12:00)

Minúty	Nastavenie Metódy	Spracovanie Krok za krokom	Materiály
10	skupina	Privítanie a rozcvičenie	Pozrite si príklady rozcvičiek v príručke alebo realizujte svoje vlastné nápady.
5	prezentácia + video	Prezentácia programu dňa	Flipchart s obsahom dňa alebo PPT 1
125	skupinová práca diskusia individuálna práca	➤ Čo je to obhajoba klímy? ➤ Hlavná príčina zmeny klímy ➤ Dôsledky zmeny klímy ➤ Spoločné/individuálne opatrenia ➤ Budúce udržateľné plánovanie ➤ Politické opatrenia	PPT 5 – Politické opatrenia na podporu boja proti zmene klímy
20	prestávky	2 prestávky po 10 minút (KEDY: rozhodnutie lektorov, v závislosti od koncentrácie účastníkov)	

PPT 5 – Vysvetlenia:

1. Predstavte video z YouTube **"The Earth Story"**
 - a. https://youtu.be/QG9ZcsL4INc?si=z4BjcgrkrSu3_4iQ
2. Predstavte program a ciele vzdelávania
3. **"Čo je to obhajoba klímy?"**
 - a. Ukážte príklady obrázkov na pozorovanie.
4. #1 Aktivita : **Diskusia typu „fishbowl“**
 - a. po aktivite môžeme zdieľať spätnú väzbu
5. **"Hlavná príčina klimatických zmien"**
 - a. Ako sa zapájame do politiky?
 - b. Porozumejte dôležitým kľúčovým slovám: inkluzívnosť, participácia, budúcnosť, vytváranie sietí, sebaurčenie
6. Vysvetlite ciele misie Deaf Climate Action
7. **"Prečo je Deň prekročenia kapacity Zeme dôležitý?"**
 - a. Prezentujte videá: <https://youtu.be/WkWfCE4Qvt8?si=YkJ9LmUnt4P1BLRL>
 - b. Ukážte videá z Deaf Climate Action:
https://www.youtube.com/watch?v=hXXIVa9MtA4&list=PLch0MP_EcE_eZyJtEI9PHSuMYeG6xAv_W

8. #2 Aktivita: **Vplyvy zmeny klímy**

9. #3 Aktivita: **Spoločné / individuálne konanie**

a. Po skončení hry zdieľajte odpovede a vysvetlite úlohy

10. Rozprávanie príbehov: Aktivisti za klímu

11. #4 Aktivita : **Divadelné fórum**

AKTIVITA 01: Diskusia typu „fishbowl“

Metóda:

diskusná stratégia, ktorá rozdeľuje veľkú skupinu na vnútorný kruh aktívnych účastníkov a vonkajší kruh pozorovateľov

Výhody tejto metódy :

- Podporuje aktívne počúvanie
- Zvyšuje účasť
- Rozvíja porozumenie
- Podporuje kritické myslenie

Skupiny (4-7 osôb):

- Vnútorná skupina (na diskusiu o téme)
- Vonkajšia skupina (na pozorovanie)

Počas aktivity:

- Zmena rolí po stanovenom čase
- Debriefing (**Vonkajšia skupina**)
 - klásť otázky
 - zdieľať svoje pozorovania
 - poskytovať spätnú väzbu

AKTIVITA 02: Výskum vplyvov klimatických zmien

30-min aktivita:

Vytvorte mentálnu mapu, vizuálnu techniku zapisovania poznámok, kde začnete s „dopadmi klimatických zmien“ a vytvoríte vetvy pre túto tému.

Materiály:

- Značky
- Flipchart

AKTIVITA 03: Puzzle

Metóda:

Tabuľka: „Aký typ klimatického aktivistu ste?“

- Vystrihnite tabuľku s názvami, úlohami a textom, zmeňte ju a nechajte skupinu znovu vytvoriť rodiny.
- Kde nájdete tabuľku: pod stolom (pripravená na zmenu) alebo na mieste (napríklad skopírujte tabuľku pod stolom, aby ste vedeli, kde vystrihnúť): <https://developmenteducation.ie/infographic/which-kind-of-climate-activist-are-you/>

Skupiny: Jednotlivci do párov

AKTIVITA 04: Divadelné fórum

Metódy:

interaktívna forma divadla, ktorá umožňuje divákovi zasahovať do diania a meniť výsledok predstavenia

Ako to funguje:

- Zmena scény: člen publika môže nahradiť postavu na javisku a vyskúšať svoj nový nápad
- Nácvik riešení: tento proces sa opakuje, čo umožňuje viacerým „divákovi-hercom“ experimentovať s rôznymi prístupmi k konfliktu
- Hľadanie alternatív: účinkujúci a publikum spolupracujú na hľadaní a nácviku možných riešení problému a analyzujú výsledky každej voľby
- Úloha facilitátora: facilitátor vedie proces, pomáha vysvetľovať pravidlá a podporuje diskusiu a skúmanie bez poskytovania riešení

Výhody tejto metódy:

- Posilnenie jednotlivcov a skupín, aby dokázali identifikovať a bojovať proti formám útlaku, s ktorými sa stretávajú v každodennom živote
- Zvýšenie povedomia a pochopenia sociálnych problémov, konfliktov a rôznych perspektív
- Vytvorenie bezpečného priestoru, kde ľudia môžu nacvičovať a hľadať riešenia reálnych dilem a náročných rozhovorov, skôr ako k nim dôjde

- Budovanie solidarity a vytváranie kreatívnych, kolektívnych nápadov na sociálnu zmenu

Skupiny (3-16 osôb):

- Účinkujúci (na nácvik)
- Diváci (na pozorovanie)

Diváci môžu nahradiť postavu na javisku a vyskúšať si svoje nové nápady

Navrhované témy:

- Znečistenie oceánov plastovým odpadom
- Prírodné katastrofy